

SPOTKANIE 3

Temat: LITURGIA SŁOWA

WPROWADZENIE

LITURGIA SŁOWA – w czasie Eucharystii - to Słowo Boże skierowane do i... dla mnie na dzisiejszy dzień.

Warto na początku uświadomić sobie i odpowiedzieć na pytanie co zrobić, by usłyszeć, by wysłyszeć słowa „które mówi do mnie Bóg... Aby rozpoznać Chrystusa który przychodzi do nas na każdej Eucharystii- w słowie Bożym potrzebna jest WIARA... „ wiara rodzi się ze słuchania” (Rz 10,17)

STÓŁ SŁOWA BOŻEGO- to pokarm duchowy, duchowe zjednoczenie, karmimy się Słowem Pańskim. Karmi się ten, kto jest głodny. Najedzony nie ma potrzeby karmienia. Czy jesteśmy głodni słowa Bożego? Czym się karmię tym żyję.

Życ Słowem Bożym na co dzień...

„kto ma uszy niechaj słucha”(Mt 11,15)

”Ziarnem jest Słowo Boże a Siewcą jest Chrystus...” (Łk 8,11-15)

„...o ziarnie posianym na glebę...”(Łk 13, 19-23)- ziarno Słowa Bożego może być rzucone na glebę naszego serca- na drogę, na skałę, między ciernie, żyzną glebę i wydać owoc... stokrotny sześćdziesięciokrotny albo trzydziestokrotny. NA JAKĄ GLEBĘ MOJEGO SERCA PADA???

„ Moja matką i moimi braćmi są ci, którzy słuchają Słowa Bożego i wypełniają je” (Łk 8,21)

– nie wystarczy słuchać Słowa Bożego, ale trzeba je wypełnić...

„...Błogosławieni, którzy słuchają...”- przenieść usłyszane słowo do konkretnego życia...*

ZASADNICZA TREŚĆ SPOTKANIA

LITURGIA SŁOWA

Pomocą w przygotowaniu tego spotkania są WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA **OGÓLNEGO WPROWADZENIA DO MSZAŁU RZYMSKIEGO z dnia 9 marca 2005 r.**

Drugą część Mszy świętej , czyli Liturgię Słowa tworzą: czytania wzięte z Pisma świętego, homilia, wyznanie wiary oraz wezwania modlitwy powszechnej.

*Poprzez czytania biblijne Bóg mówi do człowieka, przekazując mu wieczne prawdy o zbawieniu, przybrane w szatę słowną czasu, w którym te słowa zostały spisane. Układ czytań w niedzielę i uroczystości przewiduje potrójny zestaw lektur: pierwsze zazwyczaj wyjęte jest z ksiąg Starego Testamentu , drugie z Nowego , a szczytem liturgii słowa jest Ewangelia. Jeśli dwa czytania może przeczytać lektor, to odczytanie Ewangelii zarezerwowane jest dla diakona lub kapłana. Szacunek dla Ewangelii, motywowany tym, że przemawia w niej sam Chrystus (lub o Nim traktuje dana perykopa) – wysłuchujemy jej w postawie stojącej .Odczytanie Ewangelii poprzedza przypomnienie, że „ Pan jest z wami”, czyli, że sam Chrystus obecny w swoim słowie , do nas przemawia.

CZYTANIA: Kapłan przewodniczący lub odpowiedni komentator w krótkich słowach może przed czytaniem wprowadzić wiernych do liturgii słowa (zob. OWMR 31, 105 b). Miejszem wykonywania czytań jest ambona. Godność Słowa Bożego wymaga, aby czytający posługiwał się zawsze Lekcjonarzem mszalnym, a nie kartką z tekstem czytania.

Wykonywanie czytań poprzedzających Ewangelię należy do lektorów. Wspólnota powinna przygotowywać do tej funkcji zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Z zasady czytania powinni wykonywać dorośli, także we Mszach z udziałem dzieci. Po odczytaniu pierwszego lub drugiego czytania lektor w czasie wypowiedzania aklamacji: Oto słowo Boże nie unosi Lekcjonarza i nie ukazuje go wiernym.

PSALM: (łacińskie- respondere- odpowiadać) który jak sama nazwa wskazuje, jest odpowiedzią ze strony ludu na usłyszane słowa.

Psalm responsoryjny, który następuje po pierwszym czytaniu, powinien być śpiewany cały lub przynajmniej jego refren. Psalterzysta, czyli kantor psalmu, stojąc na ambonie, wykonuje wersety psalmu, podczas gdy całe zgromadzenie siedzi i słucha oraz uczestniczy w śpiewie refrenu. Psalm może wykonywać mężczyzna lub kobieta. Jest to proklamacja słowa Bożego - co czyni jedna osoba - więc nie należy tego śpiewu powierzać scholii ani chórowi. "Czytań ani psalmu responsoryjnego, w których zawiera się Słowo Boże, nie wolno zastępować innymi tekstami, nie biblijnymi" (OWMR 57)

ŚPIEW ALLELUJA: (tłumaczenie- wychwalajcie Jahwe)

Aklamacja przed Ewangelią „stanowi samodzielny obrzęd, przez który zgromadzenie przyjmuje i pozdrawia Pana mającego doń przemawiać oraz śpiewem wyznaje wiarę" (OWMR 62).

Nie jest ona głosem słowa Bożego do zgromadzonych wiernych, lecz radosnym śpiewem wspólnoty skierowanym do Chrystusa. Powinna więc wykonywać ją schola lub kantor albo organista, włączając w śpiew całe zgromadzenie. "Jeśli nie śpiewa się Alleluja lub wersetu przed Ewangelią, można je opuścić" (OWMR 63 c).

EWANGELIA:

Szczytem Liturgii Słowa jest Ewangelia- Dobra Nowina- zawarte w Ewangeliach są najważniejsze tajemnice z życia Pana Jezusa. „Żywe jest Słowo Boże i skuteczne, zdolne...”

*na Ewangelię wstajemy- wyrażamy przez to postawę szacunku wobec Słowa, w którym przemawia do nas sam Jezus Chrystus.

Po odśpiewaniu aklamacji przed Ewangelią "uczestnicy zwracają się w stronę ambony, okazując szczególną cześć dla Ewangelii Chrystusa" (OWMR 133). Czytający Ewangelię czyni znak krzyża na księdze. Gdy kapłan czyni znak krzyża na czole, ustach i piersiach mówiąc: Słowa Ewangelii według świętego N., wszyscy zgromadzeni czynią podobnie. Wykonują potrójny znak krzyża, a następnie wypowiadają aklamację: Chwała Tobie, Panie (zob. OWMR 134): **na czole** - by usłyszeć, słuchamy ze zrozumieniem (by Słowo Boże przemieniało mój sposób myślenia), **na ustach** - chcemy głosić Ewangelię (żebym potrafił słowem świadczyć o Ewangelii), **na sercu** - przyjąć sercem, ukochać ją (żeby moje serce było kształtowane przez Słowo Boże).

Tę Chrystusową obecność podkreśla w uroczyste dni obrzęd okadzenia księgi Ewangeliarza. Sam Ewangeliarz bywa czasem procesyjnie, w asyście świec przeniesiony do ambony, czyli stołu słowa Bożego. Na przedsoborowych ambonach umieszczano biały obrus jako znak karmienia się ze stołu słowa Bożego. Jeśli zaś biskup przewodniczy liturgii

eucharystycznej, może on „zwyczajem patriarchów Kościołów Wschodnich, pobłogosławić Ewangeliarzem zgromadzenie liturgiczne.

Kiedy diakon posługuje biskupowi, zanoszą mu księgę do ucałowania albo sam ją całuje, mówiąc cicho: Niech słowa Ewangelii itd. Podczas bardziej uroczystych celebracji biskup zależnie od uznania błogosławi lud księgą Ewangelii" (OWMR 175).

*symbole poszczególnych Ewangelistów wyjęte z Apokalipsy: 4 zwierzęta, które przypominają: Mateusz - człowiek, Marek - lew, Łukasz - wół, Jan - orzeł.

Ewangelia Mateusza – człowiek: W Jezusie widział przede wszystkim człowieka, w którym wypełniają się wszystkie proroctwa mesjańskie. Św. Mateusz bardzo dokładnie opisywał również zwyczaje żydowskie i obrzędowość. Jego Ewangelia podkreśla wagę człowieczeństwa, a rozpoczyna ją od dokładnego zbadania genealogii Jezusa Chrystusa i opisu jego narodzin.

Ewangelia Marka – lew: Życie Jezusa opisywał w bardzo emocjonalny sposób, był pełen zapału. Często wskazywał na relację z Janem Chrzcicielem, o którym również mówiono lew, co symbolizowało jego surowe życie na pustyni i konsekwentne odważne głoszenie nadejścia Syna Bożego. Marek widzi Jezusa jako lwa z pokolenia Judy, choć nigdzie go tak wprost nie nazywa. Udowadnia to opisem jego czynów i męstwa.

Ewangelia Łukasza – wół: Na pierwszy plan wychodzi w niej "ofiarność", a wół był dla Żydów właśnie jednym ze zwierząt ofiarnych. Tę ofiarność podkreśla już od narodzin Jana Chrzciciela i Jezusa, którzy zostali ofiarowani swoim rodzicom, aż do ich męczeńskiej śmierci, gdy ofiarowali się całemu światu i Kościołowi.

Ewangelia Jana – orzeł: Jan dużo obserwował i słuchał, dlatego jego Ewangelia jest też najbardziej symboliczna i teologiczna. W Jego oczach Jezus był przede wszystkim Bogiem. Bardzo dużo poświęcił opisowi Jego męczeńskiej śmierci i zmartwychwstania. Jan był cichym towarzyszem o niezwykle wyostrożonym wzroku i zdolności obserwacji, posługiwał się wzniosłymi symbolami, dlatego też widziany jest jako orzeł, który wznosi się ponad to, co ludzkie. Jest też zwiastunem ponownego przyjścia Syna Bożego na końcu czasów. Jan był najbliżej Boga, niczym orzeł jest blisko samego słońca, które go nie oślepia.

HOMILIA: to konkretyzacja Bożego orędzia - to słowo ma ostatecznie przemieniać człowieka.

Homilia, będąca częścią liturgii, jest bardzo zalecana: stanowi bowiem pokarm konieczny dla podtrzymania chrześcijańskiego życia" (OWMR 65). "Homilię winien z zasady głosić kapłan celebrujący. Może on ją zlecić kapłanowi koncelebrującemu lub niekiedy, zależnie od okoliczności, także diakonowi, nigdy zaś osobie świeckiej. W szczególnych przypadkach i ze słusznej przyczyny homilię może wygłosić także biskup lub prezbiter, który uczestniczy w celebracji, choć nie może koncelebrować" (OWMR 66).

WYZNANIE WIARY- CREDO

Zachowujemy tradycyjną formę wyznania wiary nicejsko-konstantynopolitańskiego – w niedziele i uroczystości po homilii wszyscy zgromadzeni wspólnie wyznają wiarę. W czasie Wielkiego Postu i w Okresie Wielkanocnym można użyć Składu Apostolskiego. Każde mszalne CREDO jest powrotem do chrztu świętego, jest też idealnym momentem do odnowienia postanowień wiary... Credo stanowi twoją odpowiedź na usłyszane Słowo Boże.

W czasie wyznania wiary wszyscy głęboko się pochylają na słowa: I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem. Klękają zaś na te słowa w uroczystość Zwiastowania i Narodzenia Pańskiego.

MODLITWA POWSZECHNA (modlitwa wiernych)

Przewodniczący celebracji z miejsca przewodniczenia rozpoczyna i kończy modlitwę powszechną (zob. OWMR 71 i 108). Odczytywanie wezwań tej modlitwy nie należy do kapłana. Wezwania wygłasza diakon lub kantor, lub lektor, lub inny wierny świecki. Może to czynić z ambony lub z innego odpowiedniego miejsca. Wezwania te winny być nieliczne, ułożone w duchu mądrej wolności, zwięzłe i wyrażające błagania całej wspólnoty. Ma ich być przynajmniej cztery, a najwyżej sześć. W modlitwie powszechnej należy uwzględnić następujące intencje: za Kościół, za rządzących i o zbawienie całego świata, za doświadczonych trudnościami i za miejscową wspólnotę (zob. OWMR 70)

Modlitwa powszechna obejmuje zazwyczaj następujące intencje:

Najpierw prosimy w potrzebach Kościoła(np. poprzez modlitwę za papieża, biskupa, za misje, powołania kapłańskie i zakonne. Druga seria wezwań obejmuje sprawy dzisiejszego świata np. modlitwę za rządzących, o pokój, sprawiedliwość społeczną, poszanowanie praw człowieka itd. Trzecia grupa wezwań odnosi się do ludzi doświadczonych różnymi trudnościami – cierpiących głód, niesprawiedliwość, różne niedostatki, na koniec za miejscową wspólnotę.

W celebracjach odbywających się w szczególnych okolicznościach, jak w czasie bierzmowania, małżeństwa, pogrzebu porządek intencji może bardziej uwzględnić określoną okoliczność.

PODSUMOWANIE - Wskazania praktyczne:

1. Zwrócić uwagę na strój (pielęgnowanie poczucia wstydu)- często rodzice zabijają w dzieciach poczucie wstydu...
2. Zwrócić uwagę na postawy liturgiczne- piękno...
3. Chwila zatrzymania przed Eucharystią (obudzić świadomość, gdzie jestem, co będę przeżywać???)

Wypowiedź jednego z kapłanów - „kto wszedł do kościoła pięć minut przed Mszą świętą już się spóźnił!!”. Chodzi o ten moment- „duchowego oddechu”

4. Co zapamiętałam np. z Ewangelii- jak te słowa wpływają na moje konkretne postawy, decyzje w ciągu dnia...?

5. Cytaty z Pisma Świętego – (patrz : wprowadzenie) - praca z tekstem w grupach...

*na koniec modlitwa...

Opracowała
s. M. Adriana Majnusz